

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης - μετά την υπογραφή της Ιδρυτικής Πράξης για τις αμοιβαίες σχέσεις συνεργασίας και ασφάλειας μεταξύ του NATO και της Ομοσπονδίας της Ρωσίας από τους 16 αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων των χωρών - μελών της Συμμαχίας, τον Πρόεδρο της Ρωσίας Μπόρις Γέλτσιν και τον Γενικό Γραμματέα του NATO Ξαβιέ Σολάνα - παρεχώρησε συνέντευξη Τύπου στους Έλληνες δημοσιογράφους.

Ο Πρωθυπουργός, στην εισαγωγική παρέμβασή του, είπε τα εξής :

« Σήμερα είχαμε μία εξέλιξη η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί ιστορική. Το NATO και η Ρωσία υπέγραψαν ένα σύμφωνο συνεργασίας, το οποίο αφορά τα θέματα ασφάλειας και εξοπλισμών.

Είναι γνωστό ότι εδώ και πάρα πολλά χρόνια, από το 1989 και μετά, υπάρχει μία συνεχής προσέγγιση ανάμεσα στη Ρωσία και στις χώρες του NATO , ιδιαίτερα με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Θα μπορούσε, λοιπόν, να πει κανείς ότι η σημερινή ημέρα δεν παρουσιάζει κάτι το ιδιαίτερο, γιατί αυτό το οποίο επίσημα πιστοποιείται ήταν κάτι που έχει προκύψει από τα γεγονότα εδώ και καιρό.

Ομως, η επίσημη πιστοποίηση της λήξης του ψυχρού πολέμου είναι ένα γεγονός, το οποίο ανοίγει νέες δυνατότητες. Ας θυμηθούμε ποιά ήταν τα χαρακτηριστικά αυτής της κατάστασης σε σχέση με τη χώρα μας : Εκείνο το οποίο κυριαρχούσε για πολλές δεκαετίες ήταν η αντιπαλότητα, όχι μονάχα η ιδεολογική αλλά και η στρατιωτική ανάμεσα στη Δύση και την Ανατολή. Εκείνο που κυριαρχούσε ήταν το κλίμα του ψυχρού πολέμου, η στρατιωτική απειλή της μιας και της άλλης πλευράς, η πυρηνική απειλή και ο κίνδυνος του πυρηνικού ολοκαυτώματος.

Ολα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα ότι χώρες, όπως η δική μας, είχαν περιορισμένη ελευθερία κινήσεων, στην ουσία περιορισμένη αυτονομία στις αποφάσεις τους και περιορισμένη ανεξαρτησία.

Αυτά από σήμερα αποτελούν και τυπικά παρελθόν. Από σήμερα αρχίζει μία νέα περίοδος, η οποία χαρακτηρίζεται από τη συμφωνία αυτή που υπεγράφη.

Η νέα αυτή περίοδος είναι για την Ελλάδα ιδιαίτερα χρήσιμη. Έχουμε, λόγω της γεωγραφικής θέσης μας, τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης προς την ανατολική Ευρώπη, έχουμε τη δυνατότητα να αναπτύξουμε τις σχέσεις μας. Έχουμε τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε ένα νέο πλέγμα οικονομικών και πολιτικών διασυνδέσεων, το οποίο θα μας δώσει φωνή και ρόλο στις σχέσεις Ανατολής και Δύσης.

Η εξέλιξη αυτή πιστοποιεί ότι πάντα υπάρχουν δρόμοι για μια ειρηνική πορεία και ότι η ειρηνική πορεία είναι εκείνη η οποία διασφαλίζει περισσότερες δυνατότητες. Σε ένα πόλεμο όλοι έχουν να χάσουν, δεν υπάρχουν κερδισμένοι. Με την ειρήνη, πιστεύω, υπάρχουν μόνον κερδισμένοι.

Η συμφωνία η οποία υπεγράφη σήμερα, έχει πολλά σημεία. Θα σταθώ σε τρία :

- Το πρώτο σημείο είναι η λειτουργία ενός μικτού Συμβουλίου NATO και Ρωσίας για πολιτικές διαβουλεύσεις, το οποίο θα συνεδριάζει συχνά, προκειμένου να αντιμετωπίζει όλα τα θέματα ασφάλειας, τα οποία απασχολούν το NATO και τη Ρωσία.
- Το δεύτερο σημείο είναι η καταγραφή μιας σειράς θεμάτων, όπου θα χρειάζεται μια διαβούλευση ανάμεσα στα δύο μέρη, πριν ληφθούν αποφάσεις, αν και κάθε μέρος διατηρεί την ελευθερία των αποφάσεών του. Ομως, η ύπαρξη διαβούλευσης, βεβαίως, εξασφαλίζει οι όποιες αποφάσεις να μην είναι αυθαίρετες και να μην χαρακτηρίζονται από αντιπαλότητα.

- Το τρίτο σημείο είναι η δέσμευση για τη μη συνέχιση των εξοπλισμών. Ο Πρόεδρος Γέλτσιν δήλωσε σήμερα στη Σύνοδο Κορυφής - όπως, ίσως, ακούσατε - ότι αμέσως από σήμερα θα δώσει εντολή να προχωρήσει και ο αφοπλισμός των πυρηνικών κεφαλών, οι οποίες υπάρχουν ακόμα και στρέφονται προς τη Δύση.

Και επίσης συμφωνήθηκε σήμερα στο γεύμα να υπάρχει μία συνεδρίαση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων του ΝΑΤΟ, τον επόμενο χρόνο, την ίδια περίπου εποχή, για να συζητήσουν την εξέλιξη αυτής της συμφωνίας.

Πιστεύω ότι η σημερινή συμφωνία είναι μία συμφωνία, η οποία δημιουργεί στέρεες βάσεις για την ειρήνη και τη συνεργασία στην Ευρώπη ».

Γ.ΚΟΥΒΑΡΑΣ (ΜΕΓΑ) : Κύριε Πρόεδρε, στην Ιδρυτική Πράξη, προβλέπεται μια σειρά μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ του ΝΑΤΟ και της Ρωσίας και γίνεται και κάποια συγκεκριμένη αναφορά στη μη προσφυγή ή απειλή προσφυγής στην ένοπλη βία εναντίον της εδαφικής ακεραιότητας και της ανεξαρτησίας μιας χώρας. Πιστεύετε ότι αυτή η αρχή θα μπορούσε να λειτουργήσει και ως προηγούμενο για τις χώρες - μέλη της Ατλαντικής Συμμαχίας ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ : Στην ομιλία που έκανα μετά την υπογραφή, επεσήμανα ότι εμείς χαιρετίζουμε αυτή την αναφορά στη Συμφωνία, όπως επίσης υπάρχουν αναφορές στο Διεθνές Δίκαιο, στις Διεθνείς Συνθήκες. Γιατί έτσι δηλώνεται και από πλευράς ΝΑΤΟ και από πλευράς Ρωσίας, ότι αυτές πρέπει να είναι οι αρχές οι οποίες θα πρέπει να διέπουν τις σχέσεις όλων των κρατών, συμπεριλαμβανομένων φυσικά και των σχέσεων μεταξύ των κρατών - μελών του ΝΑΤΟ.

Α.ΠΟΔΗΜΑΤΑ (ΕΞΟΥΣΙΑ) : Κύριε Πρόεδρε, είχατε στη διάρκεια του γεύματος κάποιες σύντομες ανταλλαγές απόψεων, επαφές με τους ηγέτες των κρατών του ΝΑΤΟ ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ : Είχα σχεδόν με όλους. Είχα και με τους « μεγάλους » και με τους « μικρούς » ! Είχα και με τους γείτονες και με τους πιο απομακρυσμένους ! Κυρίως με τους γείτονες και εξ ανατολών και εκ δυσμών !

Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ (ΕΞΟΥΣΙΑ) : Με τον κ. Ντεμιρέλ συναντηθήκατε ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ : Μάλιστα. Συναντήθηκα, συζήτησα, όπως συναντήθηκα και συζήτησα με τον κ. Πρόντι.

Με τον κ.Ντεμιρέλ συζήτησα για την συνέντευξή του, την οποία έδωσε στην Αθήνα. Το ότι υπάρχουν σημεία, τα οποία θα έπρεπε να διατυπωθούν έτσι ώστε να ξέρουμε περί τίνος ακριβώς πρόκειται, ότι, δηλαδή, δεν συμφωνώ με τις δικές του τοποθετήσεις και ότι εδώ επιδιώκεται η αναθεώρηση των ρυθμίσεων, οι οποίες περιέχονται στις διεθνείς συνθήκες, καθώς και η μη εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου και ότι εμείς δεν είμαστε σύμφωνοι.

Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ (ΕΞΟΥΣΙΑ) : Και τί σας απήντησε ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ : Ο κ. Ντεμιρέλ μου απήντησε πως θα πρέπει να τα συζητήσουμε όλα αυτά. Εγώ του είπα ότι θα πρέπει πρώτα να αναγνωρίσουμε τους βασικούς κανόνες και μετά, όταν αναγνωρίσουμε τους βασικούς κανόνες, μπορούμε να συζητήσουμε. Αλλά συζήτηση χωρίς αναγνώριση βασικών κανόνων δεν είναι δυνατή.

Γ. ΚΟΥΒΑΡΑΣ (MEGA) : Κύριε Πρόεδρε, με αυτή την ευκαιρία, επειδή υπάρχει μια σύγχυση στο τί τελικά θα μπορούσε να κάνει η Ελλάδα, θα ήθελα, αν είναι δυνατόν, να διευκρινίσετε εάν η Ελλάδα είναι έτοιμη να υπογράψει μια συμφωνία μη επίθεσης και αν απορρίπτει μια συμφωνία φιλίας και συνεργασίας ή ο,τιδήποτε άλλο. Δηλαδή ποιά είναι τα κριτήρια ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ : Κύριε Κουβαρά, θα σας επαναλάβω αυτό που είπα στη Βουλή σε μια συζήτηση. Και αυτό που είπα εγώ, το έχουν πει και άλλοι και ο Ανδρέας Παπανδρέου λεπτομερειακά : Η ελληνική κυβέρνηση δεν μπορεί να δηλώσει εξ αρχής και λεπτομερώς την όλη τακτική που πρόκειται να ακολουθήσει στις σχέσεις που έχει με οποιαδήποτε άλλη χώρα και μάλιστα με την Τουρκία. Αν το κάνει αυτό, θα χάσει κάθε δυνατότητα τακτικών ελιγμών, διαμόρφωσης μιας πολιτικής, θα είναι υποχείρια στις κινήσεις της άλλης πλευράς. Δεν είναι σκόπιμο, δεν εξυπηρετεί τα ελληνικά συμφέροντα. Είναι αρνητικό για τα ελληνικά συμφέροντα, αν επιδιώκουμε να καταγράψουμε το τί ακριβώς θα συμβεί. Πρέπει να έχουμε την ευχέρεια μιας κίνησης, όποτε χρειάζεται. Η κίνηση αυτή, βέβαια, πρέπει να εντάσσεται στο γενικό πλαίσιο, το οποίο έχουμε καθορίσει. Αυτό το γενικό πλαίσιο που έχουμε καθορίσει για το ποιά είναι τα σημεία που εμείς θεωρούμε ότι μπορεί να υπάρχει συζήτηση με την Τουρκία (η υφαλοκρηπίδα για παράδειγμα και το συνυποσχετικό) και ποιά είναι τα σημεία που δεν δεχόμαστε συζήτηση με την Τουρκία, είναι γνωστό, είναι δεδομένο. Αυτό το γενικό πλαίσιο θα ακολουθούμε. Όμως, από εκεί και πέρα, το πώς χειριζόμαστε τα θέματα, πρέπει να είναι σε εμάς ανοικτό.

Γ.ΚΟΥΒΑΡΑΣ (MEGA) :Σαφώς. Όμως, κύριε Πρόεδρε, δεν εννοούσα αυτό. Αυτό το οποίο θα ήθελα να μου πείτε, είναι, επειδή ο κ.Πάγκαλος χθες είπε ότι θα μπορούσαμε να υπογράψουμε...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ :Δεν πρόκειται να σας πω. Ήδη σας απήντησα.

Γ.ΚΟΥΒΑΡΑΣ (MEGA) :... μια συμφωνία μη επίθεσης.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ : Όταν και αν φθάσει το θέμα στο σημείο εκείνο, τότε θα το δούμε.

Ρ.ΚΑΜΠΟΥΡΓΙΑΝΗ (ΕΤ 1) : Κύριε Πρόεδρε, αποδίδετε τις αντιφατικές δηλώσεις Τούρκων επισήμων σε σκλήρυνση των τουρκικών θέσεων ή στην εσωτερική αστάθεια της Τουρκίας ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ : Πρώτα θέλω να παρατηρήσω ότι βρίσκομαι εδώ και η ελληνική αντιπροσωπεία βρίσκεται στο Παρίσι για την υπογραφή μιας συμφωνίας μεταξύ ΝΑΤΟ και Ρωσίας και το θέμα το οποίο μας απασχόλησε αυτές τις δύο μέρες ήταν ακριβώς η συνεργασία ανάμεσα στο ΝΑΤΟ και στη Ρωσία.

Τα ελληνο-τουρκικά θέματα είναι θέματα τα οποία συζητάμε στην Αθήνα καθημερινά. Δεν νομίζω ότι εδώ μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο μιας διεξοδικής συζήτησης.

Όσο θα σας απαντήσω : Η τουρκική στάση, πιστεύω, δεν έχει αλλάξει εδώ και καιρό. Ο καθένας από τους εκπροσώπους της Τουρκίας (είτε είναι ο Πρόεδρος, είτε είναι ο Πρωθυπουργός, είτε είναι ο Υπουργός των Εξωτερικών, είτε είναι ο Υφυπουργός των Εξωτερικών ή ο εκπρόσωπος του τουρκικού ΥΠ.ΕΞ. ή τέλος πάντων κάποιος αξιωματούχος) χειρίζεται τα θέματα μέσα σε ένα γενικό πλαίσιο. Και το γενικό πλαίσιο το οποίο ακολουθεί η Τουρκία ή καθορίζει τη στάση της Τουρκίας είναι η έκφραση (προσπάθεια) αναθεώρησης του status quo στο Αιγαίο. Σας ευχαριστώ πολύ.